

Нерозквітла блакитна троянда... Леся Українка

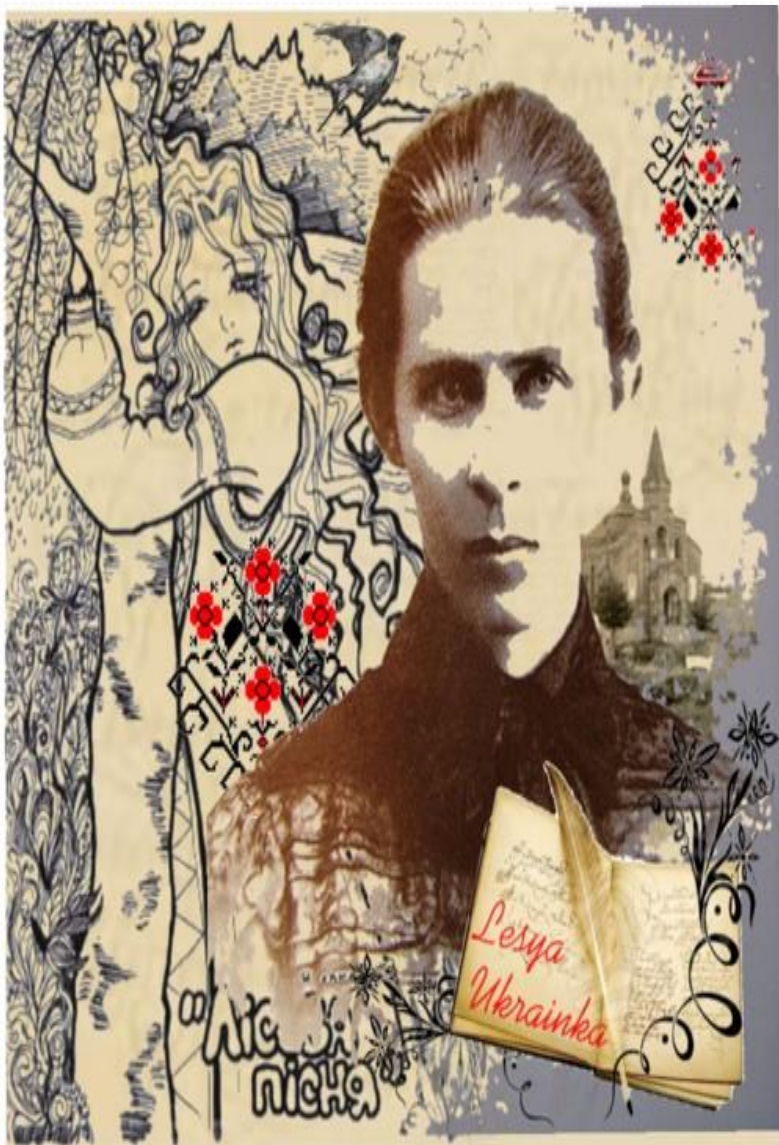

Леся
Українка

До 145-річчя від дня
народження

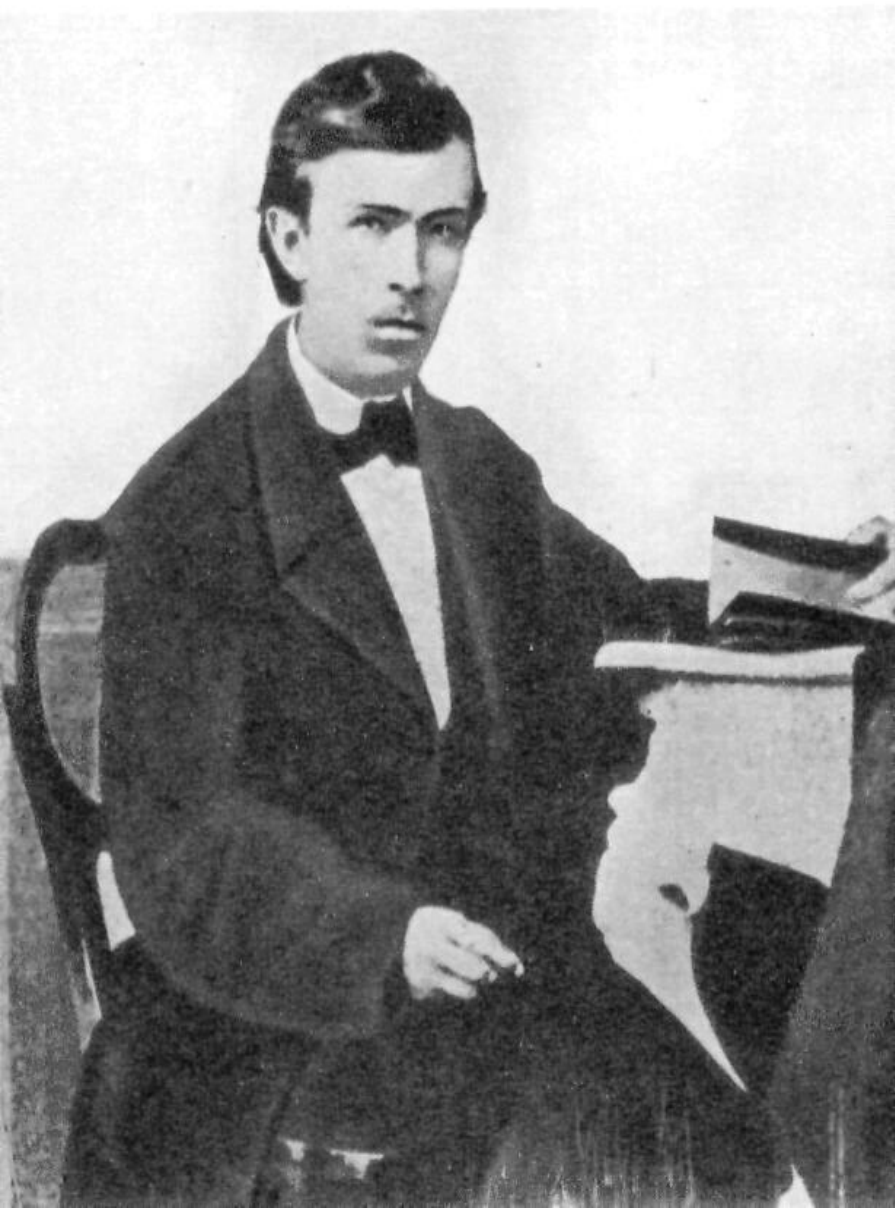
*Твій голос в пісні нашій,
в нашому житті,
Твоя зоря цвіте над рідним краєм,
Так! Ти жива! Ти будеш вічно жити!
Ти в серці маєш те, що не вмирає.*

(В.Гей)

Ольга Петрівна Косач
(1849-1930), мати Лесі
Українки, видатна
письменниця Олена
Пчілка

Петро Антонович Косач
(1841-1909), батько Лесі
Українки – юрист,
громадський діяч.

Сестри Лесі Українки

**Молодша сестра
Лесі Українки Ольга
Косач**

Сестра Оксана Косач

Сестра Ісидора Косач

25 лютого 1871 року на
окраїні Новограда –
Волинського народилася
Лариса Петрівна Косач.
Пізніше родина мешкала в
Луцьку та Ковелі, а з 1882
року сім'я проживає в селі
Колодяжне поблизу м.
Ковеля. Саме тут, на
Волині, пройшли дитячі і
юнацькі роки Лесі.

*Давно, в дитячий любий вік,
в далекому рідному краю
я чула казку. Чула раз,
а й досі пам'ятаю.*

(“ Про велета ”)

“ Мишолосія ” – так одним іменем називали особливу дружбу Лесі зі старшим братом Михайлом . Вона рано виявила поетичні здібності. Коли Лесі було 9 років заарештували її тітку Олену Косач. Ця подія надзвичайно її схвилювала і вона написала вірш “ Надія ” – перший відомий твір письменниці.

*“ Ні долі, ні волі у мене нема,
зосталася тільки надія одна...”*
(“ Надія ”)

Малою дівчинкою Леся пішла до річки на Водохреща. Із захопленням вона спостерігала за освяченням води і промочила ноги. Стояла не відчуваючи тріскучого морозу . Вона простудилася і тяжко захворіла. Місяць вона не підводилася. Наслідки важкої хвороби сумним тягарем лягли на все її життя. Леся змушена була подовгу лежати прикутою до ліжка. Хвороба, і її лікування завдавали нестерпних мук, але мужня дівчинка терпляче зносила страждання.

*“Хто вам сказав, що я слабка,
що я корюся долі?
хіба тремтить моя рука?
чи пісня й думка кволі?”*

(“Хто вам сказав, що я слабка ”)

Через тяжку хворобу Леся не змогла ходити до школи. Але вона вчилася протягом усього життя самостійно і здобула глибокі і різносторонні знання. Особливо добре знала літературу – вітчизняну і світову і володіла кількома іноземними мовами, що дало змогу читати в оригіналі твори багатьох письменників світу. Леся дуже любила музику і гарно грала на фортепіано, але через хворобу (туберкульоз кісток) змушена була перервати це захоплення.

*“ Мій давній друже! Мушу я з тобою
Розстатися надовго... Жаль мені!
З тобою звикла я ділитися журбою
Вповідувать думки веселі і сумні ”*
(“ До мого фортепіано ”)

Уперше ім'я Лесі Українки з'явилося в 1884 році у Львівському журналі “Зоря”, де було надруковано вірші 13 – літньої поетеси “Конвалія” і “Сафо”. З того часу її твори все частіше публікуються в різних виданнях. У 19 років написала підручник для сестер “Стародавня історія східних народів”. В 1891 році вона перебуває в Галичині і на Буковині і знайомиться з відомими діячами Західної України: І. Франком, О. Кобилянською, В. Стефаником. В 1893 році у Львові вийшла перша поетична збірка “На крилах пісень”. В 1894 – 1895 роках Леся перебувала в Болгарії у свого дядька М. Драгоманова. Там була написана переважна частина циклу поетичної лірики “Невільничі пісні”

Леся мужньо боролася із своєю хворобою, лікарі радили їй теплий клімат. Перша поїздка її була до Чорного моря, яка викликала багато вражень, які вилились в ліричному циклі “ Подорож до моря ”. Далі був Крим і її “ Кримські спогади ”, пізніше Італія і Єгипет. В 1897 році в Криму вона познайомилась з С. Мержинським. Леся вражала душевна краса цієї людини. Сергій високо цінував її письменницьку працю і силу волі. Болісною втратою стала для неї смерть коханого – С.Мержинського. Залізна воля поетеси дала їй сили, щоб звільнитися від депресії і підняти себе з руїни - пережити тяжку душевну муку.

*Уста говорять: “ він навіки згинув!”
А серце каже: “ ні, він не покинув!”*

В 1898 році в “Літературно – науковому віснику” з'являється стаття І.Франка про творчість Л. Українки, в якій він ставить поетесу в один ряд з Шевченком. В 1899 році у Львові виходить друга збірка поезій – “Думи і мрії”. Ця збірка засвідчила безсумнівний злет творчості молоді поетеси. В 1900 році в Петербурзі Леся знайомиться з російськими літераторами, які групувалися навколо журналу “Жизнь”, в якому вона помістила свої 4 статті. В 1902 році в Ченівцях виходить третя збірка її поезій – “Відгуки”.

Постійний біль, безліч операцій,
Лікарні – все це тривало 30
років, але Леся трималася. Вона
боролась за своє життя,
відвойовуючи у смерті години,
дні, тижні. Вона і боролася, і
працювала, і творила. Усю її
творчість пронизує
непереможний
життєстверджуючий пафос.

*Так! Я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні.*

Без надії таки сподіватись,

Буду жити - геть думи сумні!

(“Contra spem spero”)

Особливе місце у творчій біографії Лесі Українки займає фольклор. Вона записує з уст селян обряди, пісні, думи, балади, казки. Під час перебування в Карпатах поетеса записувала гуцульські мелодії. В 1903 році вона друкує збірник “Дитячі гри, пісні, казки”. В 1904 році в неї виникає задум видати народні пісні до танцю. В 1908 році записує на фонограмі думи у виконанні кобзаря з Харківщини Г.Гончаренка. В 1910 – 1913 рр. у Львові вийшли два томи записів народних дум на Полтавщині. Останні роки Леся Українка жила в Грузії та Єгипті. Невблаганно прогресувала хвороба, і тому, 1 серпня 1913 року в курортному грузинському містечку Сурамі померла велика поетеса. Згодом прах великої дочки українського народу було перевезено до Києва і перепоховано на Байковому кладовищі.

*Як я умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень,
І стримуваній племін засіяє
В ночі запалений, горітиме у день.*

Слово Лесі Українки – це гармонія глибокої ніжності. Її поезія чарівна квітка, яка пронизана “прудкими іскрами” й “летючими зірками”. Вона мала безліч талантів: була поетесою і драматургом, прозаїком і перекладачем, літературним критиком, публіцистом і фольклористом. Леся Українка володіла 12 іноземними мрвами і перекладала вірші Гейне, Міцкевича, Байрона, Гюго, Гомера. Поетеса живе серед нас, вона не вмерла, а тільки зробила крок у безсмертя.

*Ні! Я жива, я буду вічно жити,
Я в серці маю те що, не вмирає!*

(“Лісова пісня”)

Українки

Пам'ятники Лесі
Українки встановлено
у Луцьку, Телаві,
Балаклаві, а також:
у Києві, Торонто

Паркова скульптура
Лесі Українці
встановлена в м. Києві
Встановлені:
Меморіальна дошка
Лесі Українці в Берліні

Пам'ятник Лесі Українці в Телаві

Пам'ятна монета, присвячена
125-річчю з дня народження

- Музей Лесі Українки у Києві
  - Музей Лесі Українки у Колодязному
- Музей Лесі Українки у Новограді-Волинському
- Музей Лесі Українки у Сурамі
- Музей родини Косачів
- Музей Лесі Українки у Ялті

Пам'ятна дошка Лесі Українці в Берліні на Йоганнісштрассе (про лікування в 1899)

Банкнота 2001 року номіналом 200 гривень

Банкнота 2007 року номіналом 200 гривень

